

VIRKSOMME ORD

<http://virksommeord.uib.no/taler?id=261>

Einar Gerhardsen

Voksende tillit til vår politikk

Åpningstale på Arbeiderpartiets landsmøte

Oslo, 9. april 1961

Kilde: DNAs landsmøteprotokoll1961, referat ved Aksel Zachariassen, Oslo 1962.

På vegne av landsstyret ønsker jeg landsmøtets representanter, gjester og innbudte hjertelig velkommen.

Et landsmøte er alltid en viktig begivenhet i Det norske Arbeiderparti. Her møtes representanter fra partilag, kvinnelag og ungdomslag over hele landet. Her møtes småbrukere og bønder, fiskere og skogsfolk, arbeidere fra alle yrker, og intellektuelle. Et godt og representativt utsnitt av det norske folk: Bak de valte representantene står 165.000 betalende medlemmer i 3000 lag. Etter flere år med nærmest stillstand i medlemsbevegelsen er det nå kommet et tydelig omslag med økt medlemstall i praktisk talt alle distriktsorganisasjonene. Like gledelig er den økte aktivitet. Hundrevis av godt besøkte kurs og tillitsmannsmøter har drøftet dagens politiske problemer og morgendagens oppgaver.

Gledelig er også den oppslutning som Det norske Arbeiderparti har fått fra de fagorganiserte og de mange erklæringer som er kommet fra fagorganisasjonens fremste tillitsmenn, fra forbund etter forbund og fra de enkelte fagforeninger. Alt dette vitner om at det tradisjonsrike samarbeid mellom fagorganisasjonen og Arbeiderpartiet om politisk målsetting og om politiske virkemidler, er sterkere enn noen gang før. Med glede hilser vi de mange fagforeninger velkommen som i disse dager har sluttet seg kollektivt til partiet.

Det norske Arbeiderparti står foran en ny styrkeprøve. Stortingsvalget til høsten vil avgjøre om partiet fortsatt skal ha ledelsen i vårt lands politikk. Vi vil sette våre krefter inn for å vinne valget fordi vi vet at vårt parti har mange og store oppgaver å løse, og vi ønsker å løse oppgavene etter de retningslinjer som vi mener vil gjøre vårt folk delaktig i den videre vekst og utvikling.

Det norske samfunnet har undergått vesentlige forandringer siden Arbeiderpartiet i 1945 fikk flertall på Stortinget. Det ligger nær å spørre om disse endringer i vårt samfunn har ført til endring i velgernes holdning til de politiske partier, og da særlig til Det norske Arbeiderparti. Vanligvis er det en belastning for et parti å sitte med regjeringsmakten gjennom en lengre

periode, men vi har sett at det fra valg til valg har vært en stigende prosent av velgere som har sluttet opp om Arbeiderpartiet. Vi må kunne ta det som uttrykk for en voksende tillit til vår politikk. Vi kan vise til at vi har innfridd de programmer som vi har satt opp, og at vi ikke har forsøkt å vinne stemmer med løfter som ikke kunne oppfylles. Oppslutningen om vårt parti tar vi også som et tegn på at våre velgere mener at de framskritt som er nådd, best vil trygges under en Arbeiderpartiregjering, og at nye framskritt vil skje med Arbeiderpartiet som det ledende parti. Men den stigende oppslutning betyr også at velgerne ønsker at utviklingen skal ledes etter de retningslinjer som Arbeiderpartiet gjennom sine landsmøter trekker opp med den målsetting at vi skal komme fram til rettferdigere samfunnsforhold, slik at de mer tilbakeliggende befolkningsgrupper og distrikter skal kunne få en rommeligere og tryggere tilværelse. Solidaritetstanken er blitt en levende makt i vårt samfunn, og denne tanken er det arbeiderbevegelsen som har båret fram.

Den borgerlige opposisjon har ved valg etter valg ventet på at det store omslag skulle komme. Lenge prøvde opposisjonen gjennom kritikk og svartmaling å mane fram en misnøye hos velgerne for på den måten å vinne dem over til seg. Nå har den borgerlige opposisjon funnet andre og nye toner i sin valgkamp. Vi får høre at framskrittet er kommet nærmest på tross av Arbeiderpartiet, at opposisjonen vil gjøre «gode tider bedre» og at «Arbeiderpartiet kommer etter». Men ser vi på de store linjer i norsk politikk gjennom de siste år, må vi ha lov til å si at opposisjonen har liten dekning for sitt nye slagord om at «Arbeiderpartiet kommer etter». Tar vi slike vesentlige områder som utjamningspolitikken, boligreisingen, folketrygden, den 9-årige skolen, reising av ny industri, kraftutbyggingen, støtten til økonomisk svakt utbygde distrikter, - sannelig må våre politiske motstandere ha en svikt i hukommelsen eller la seg villedes av ønsketenkning når de nå kan stå fram og forkynne at det er de som har vært fanebærere og foregangsmenn.

Mens de borgerlige partiene igjen er opptatt av å skape nye partikonstellasjoner foran stortingsvalget, kan vi i Arbeiderpartiet samle våre krefter om vårt eget partis politikk og oppgaver. Dette landsmøtet vil diskutere partiets politikk i den valgperioden vi nå snart er ferdige med. Og det vil diskutere og vedta arbeidsprogrammet for den neste stortingsperioden. Det er viktig å få drøftet den politikk som er ført, også fordi vi da vil kunne lære av de erfaringer vi har gjort. Viktigere er det at det program som skal vedtas, både må ha appell til velgerne og være klart retningsgivende for partiet i årene som kommer. Dersom Arbeiderpartiet igjen får flertallet i Stortinget, vil det arbeidsprogrammet som dette landsmøtet vedtar, bli bestemmende for den politikk som skal føres i Norge i de kommende år. Derfor er det viktig at vi får et realistisk og godt program.

Våre politiske motstandere gjør seg åpenbart håp om at det på dette landsmøtet skal bli strid og uenighet som alvorlig vil svekke og kanskje splitte Arbeiderpartiet. Jeg er glad for at jeg allerede ved åpningen av landsmøtet med trygghet kan si at de vil bli skuffet, de som har gjort seg forhåpninger om dyptgående motsetninger i Arbeiderpartiet. Forut for landsmøtet har vi som vanlig hatt store representative tillitsmannsmøter i alle fylkes- og kretspartiene. På disse møtene har det vært til dels livlige debatter, og ulike synsmåter har kommet fram. Det er vi glad for. Vi ønsker ikke et parti med ensretting. Vi ønsker et levende parti med tenkende mennesker med meninger og meningers mot. Også på landsmøtet vil det bli debatter. Vi har i det hele tatt aldri hatt vanskeligheter med å få i gang debatter på møtene våre. Problemet har som regel være å finne fram til en rimelig begrensning, slik at alle de oppsatte saker kunne bli behandlet på den tiden vi har til rådighet. På de møtene som har valt landsmøtorepresentantene, har det som jeg sa vært debatt om forskjellige spørsmål. Men det har [vært] saklige og rolige meningsutvekslinger mellom partifeller som har et felles grunnsyn. Jeg kjenner meg sikker på at det vil bli slik også på landsmøtet.

Vi åpner tilfeldigvis dette landsmøtet den 9. april. Det er en dato som ikke er likegyldig for noen nordmann. 9. april 1940 vil leve i vår historie som en svart dag. Under de overveielser og meningsutvekslinger vi skal ha i disse dagene, vil vi ha lærdommen og erfaringene fra 9. april i tankene, slik vi også må bestrebe oss på å forstå vår egen tid og de krav den og framtida vil stille til oss.

Med dette erklærer jeg Det norske Arbeiderpartis 38. ordinære landsmøte for åpnet.